

මනෝවිද්‍යාව

යෞවනවිය හා

මානසික සෞඛ්‍යය

යෞ

වූත් විය පුද්ගලයකුගේ ජීවිතයේ අභියෝගාත්මක කාලපරිච්ඡේදයකි.

පෞද්ගලික හා සමාජමය වටිනාකම් මේ අවදියේ දී අනුකම්පා විරහිතව යෞවනයකුගේ දෝෂ දර්ශනයට ලක්විය හැකි ය. ළමා හා වැඩිහිටි සෞඛ්‍ය යහපත්ව පවත්වාගෙන යාම හා රෝග නිවාරණයට නොයෙකුත් සේවාවන් සැපයූ ද යෞවුන් සෞඛ්‍ය, විශේෂයෙන් මානසික ගැටළු ගැන සොයා බැලීමට හා පිළියම් යෙදීමට ක්‍රියාකාරී වන සේවාවන් ඉතාමත් අල්ප ය. පසුගිය කාලයේ මෙරට දක්නට ලැබුණේ යෞවුන් මනස ව්‍යාධිමය වශයෙන් වර්ධනය වීම නිසා බිහිවුණු සමාජයට පිළිලයක් වූ තරුණ වරදකරුවන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා ඇරඹුණු මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් පමණි.

යෞවුන් වියේ දී කායික හා මානසික වශයෙන් ඉතා සක්‍රීය වර්ධනයක් සිදු වන බැව් ළමුන්ගේ හා වැඩිහිටියන්ගේ ගැටළු අගයනවාට වඩා වෙනස් අයුරකින් යෞවනයන්ගේ ගැටළු දෙස බැලීමට සිදු වේ. කොටින් කිවහොත් එම අවධියේ දී ඇතිවන වෙනස්කම් ගැන මනා අවබෝධයක් තිබිය යුතුය. යෞවුන් වියේ ඇතිවන අර්බුදකාරී අවස්ථාවන්, අවධිත්තුකට බෙදා එක් එක් අවධියට අදාළ ගැටළු සාකච්ඡා කිරීම පහසුය. යෞවනෝදය(Puberty), මුල් යෞවුන්විය (Early

Adolescence) සහ පසු යෞවුන්විය (Late Adolescence) එම අවධිත්තුක ය. යෞවනෝදය යනු වයස අවුරුදු 10-12 පමණ කාලසීමාව යි. කායික වශයෙන් පරිණත වන්නට පටන් ගන්නා ද මානසික වශයෙන් සිටිනුයේ ළමා අවදියේ ම ය. එනම් ඔවුන්ට ඇත්තේ සමාකෘත චින්තන රටාවකි. (Concrete thinking) ඇත්තෙන් තුකුලව සිතීමේ හැකියාව ඇත. චිත්තවේගීය වශයෙන් ඔවුන් තම පවුල මත යැපීම අඩු මට්ටමක සිටින අතර ඉන් වෙන් වීමේ හැගීම් දරනු ඇත. කෙසේවුවද සමාජීය පීඩන හමුවේ යැපෙන සුළු බව පවත්වා ගැනීමට සිදු වේ. අවුරුදු 15 -18 දක්වා වයස් මට්ටම්වල ළමුන් පසු යෞවුන් වියේ සිටින අය යි. ඔවුහු බොහෝ විට ශාරීරික හා මානසික වශයෙන් පරිණත තත්ත්වයක සිටිති. චිත්තවේගීය වශයෙන් ඔවුහු තම පවුලෙන් වෙන් වී ස්වාධීන අත්‍යන්තාවක් ගොඩනැංවීමේ ප්‍රයත්නයක යෙදී සිටිති. කෙසේ වුවද සංස්කෘතිය, සමාජ තත්ත්වය හා සාමාජීය පීඩන ඇතුළු සාධක ඔවුන් බලාපොරොත්තු වන විමුක්තියට සහාය වීම හෝ එය මන්දගාමී තත්ත්වයකට පත් කරවයි. ඇත්තෙන් ම සමාජය ඔවුන්ට වැඩි තිදහසක් ලබා දෙයි. ඉහත සඳහන් වයස් මට්ටම් තියන කාලසීමාව නොවන අතර මේවා වෙනස් විය හැකි ය. යෞවුන් වියේ ඇති වන පරිණත වීමේ ක්‍රියාවලිය පීඩාකාරී හා අසහනකාරී වන බැවින් මානසික කැලඹීමක් හටගැනීම අසාමාන්‍ය නොවේ. යෞවුන් විය පිළිබඳ මනෝවෛද්‍ය විද්‍යාවේ රෝග විනිශ්චය පහසු නොවන්නේ වයසට අදාළ කැලඹීම ව්‍යාධිමය තත්ත්වයකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීමේ අපහසුව යි. යෞවනෝදයේ දී ඇතිවන කායික වෙනස්වීම් තම් : සුළු කාල සීමාවක් තුළ දී වේගවත්ව ශාරීරික වර්ධනයක් ඇති වී පුද්ගලයා උසමහතින් හා ශක්තිමත් බවින් වැඩිමත්, බාහිර හා අභ්‍යන්තර ලිංගික අවයවයන්හි ශීඝ්‍ර වර්ධනයක් ද්විසිතික ලිංගික ලක්ෂණ ඇති වීම සමග පුරුෂත්වය කිරීමේ හැකියාවන් ය. වර්තමානයේ යෞවනෝදයට පත් වීමේ සාමාන්‍ය

පසුගිය කාලයේ මෙරට දක්නට ලැබුණේ යෞවුන් මනස ව්‍යාධිමය වශයෙන් වර්ධනය වීම නිසා බිහිවුණු සමාජයට පිළිලයක් වූ තරුණ වරදකරුවන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා ඇරඹුණු මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් පමණි. -

Adolescence) සහ පසු යෞවුන්විය (Late Adolescence) එම අවධිත්තුක ය. යෞවනෝදය යනු වයස අවුරුදු 10-12 පමණ කාලසීමාව යි. කායික වශයෙන් පරිණත වන්නට පටන් ගන්නා ද මානසික වශයෙන් සිටිනුයේ ළමා අවදියේ ම ය. එනම් ඔවුන්ට ඇත්තේ සමාකෘත චින්තන රටාවකි. (Concrete thinking) ඇත්තෙන්

තුකුලව සිතීමේ හැකියාව ඇත. චිත්තවේගීය වශයෙන් ඔවුන් තම පවුල මත යැපීම අඩු මට්ටමක සිටින අතර ඉන් වෙන් වීමේ හැගීම් දරනු ඇත. කෙසේවුවද සමාජීය පීඩන හමුවේ යැපෙන සුළු බව පවත්වා ගැනීමට සිදු වේ. අවුරුදු 15 -18 දක්වා වයස් මට්ටම්වල ළමුන් පසු යෞවුන් වියේ සිටින අය යි. ඔවුහු බොහෝ විට ශාරීරික හා මානසික වශයෙන් පරිණත තත්ත්වයක සිටිති. චිත්තවේගීය වශයෙන් ඔවුහු තම පවුලෙන් වෙන් වී ස්වාධීන අත්‍යන්තාවක් ගොඩනැංවීමේ ප්‍රයත්නයක යෙදී සිටිති. කෙසේ වුවද සංස්කෘතිය, සමාජ තත්ත්වය හා සාමාජීය පීඩන ඇතුළු සාධක ඔවුන් බලාපොරොත්තු වන විමුක්තියට සහාය වීම හෝ එය මන්දගාමී තත්ත්වයකට පත් කරවයි. ඇත්තෙන් ම සමාජය ඔවුන්ට වැඩි තිදහසක් ලබා දෙයි. ඉහත සඳහන් වයස් මට්ටම් තියන කාලසීමාව නොවන අතර මේවා වෙනස් විය හැකි ය. යෞවුන් වියේ ඇති වන පරිණත වීමේ ක්‍රියාවලිය පීඩාකාරී හා අසහනකාරී වන බැවින් මානසික කැලඹීමක් හටගැනීම අසාමාන්‍ය නොවේ. යෞවුන් විය පිළිබඳ මනෝවෛද්‍ය විද්‍යාවේ රෝග විනිශ්චය පහසු නොවන්නේ වයසට අදාළ කැලඹීම ව්‍යාධිමය තත්ත්වයකින් වෙන් කර හඳුනා ගැනීමේ අපහසුව යි.

මනෝ වෛද්‍ය සරත් පඬුවාවල

වයස අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබේ.

මෙය විශේෂිත ගැටළු ඇති කරවන්නකි. මක් නිසා ද යත් යොවුන් වියේ ජීව විද්‍යාත්මක අවදිය දිගුකාලීන වුවද සමාජමය හා අධ්‍යාපනික අවශ්‍යතා ඊට අනුරූපව වෙනස් නොවීම යි. වයස 12 හෝ ඊට අඩු වයසේ ගැහැනු දරුවෙක් ජීව විද්‍යාත්මකව ගැබ් ගැනීමට පුළුවන. වයස අවුරුදු 16 තරම් තරුණ අයකුට දෙමාපිය කැමැත්ත ඇතිව විවාහ වී දරුවන් ලැබීමට පුළුවන. නමුත් නීතිමය වශයෙන් වැඩිහිටි බව ලැබීමට වයස 18 ට වැඩි විය යුතු ය.

බුද්ධිමය වශයෙන් යෞවනය විසුකත වන්නන හැකියාව ලබා ගනී. ඔහු හෝ ඇය තමන්ගේ ක්‍රියාවන් අත් අයට බලපාන ආකාරයන් අනුන්ගේ ක්‍රියා තමන්ට බලපාන ආකාරයන් ගැන බුද්ධිමත්ව කල්පනා කිරීමට හැකි තත්වයක සිටී. ශාරීරික වර්ධනයට අනුරූප ශීඝ්‍රතාවකින් ප්‍රජනන වර්ධනය සිදු වන බවට සාක්ෂි තැනත් ප්‍රශ්නයක් වන්නේ නූතන යොවුන් පරපුරට තම ජීව විද්‍යාත්මක වර්ධනය ගැන බුද්ධිමය වශයෙන් කටයුතු කිරීමට තම මුතුන් මිත්තන්ට වඩා වැඩි හැකියාවක් තිබේද යන්න ය.

පරස්පර විරෝධී සමාජ අපේක්ෂාවක් තුළින් වර්තමාන යෞවන මානසික කැලඹීම්වල වර්ධනයක් දක්නට ලැබේ. මන්ද්‍රව්‍ය භාවිතය මෙහි ප්‍රතිඵලයක් විය හැකි ය.

ඵරික්සන්ගේ සංකල්පයට අනුව යෞවනයකුගේ සමාජමය කාර්ය-

යන් වන්නේ, තමා ජනිත වූ පවුලෙන් විමුක්තිය ලබා ගැනීම, ලිංගික හා සේවානියුක්තියෙන් සහනයක් ලබා ගැනීම, තම තත්වය පිළිබඳ අත්‍යතාවක් ලබා ගැනීම, ළමයෙක් වශයෙන් නොව වැඩිහිටියෙක් වශයෙන් පිළිගැනීමට කැමැත්ත යන කරුණු යි. ඵරික්සන්ගේ අත්‍යතාව පිළිබඳ සංකල්පය ට ඉහත කී කරුණු සම්බන්ධ ය. ළමයාගේ සිට වැඩිහිටියා දක්වා මමන්වය වෙනස් වීමේදී 'මා කවිද' කියා වන යම් අඩමානයක් ඇති වීම මගින් යමකුගේ අත්‍යතාවය පිළිබඳ අර්බුදයක් ඇතිවීම වැලකිය නොහැකි ය. අත්‍යතාවය යනු අත් සැමගෙන් තමන් වෙන් කර දැක්විය හැකි තමා තුළ තීරතුරුව පවතින දෙයක් යනුවෙන් අර්ථ දැක්වීමක් කළ හැකි ය. මෙවැනි දෙයක් යොවුන් වියේදී ඇති වන බාහිර හා අභ්‍යන්තර සාධක මගින් යම් කම්පනයකට බඳුන් විය හැකි ය. යෞවනයන්ගේ හැසිරීම් සම්බන්ධයෙන් දෙමාපියන් වික්ෂිප්ත භාවයට පත්වන අවස්ථා අතර තමන්ට මානසික වශයෙන් සුවදයක වන ස්වයං සංකල්පයක් ගොඩ නගා ගැනීමේ වේගතාවෙන් නොසෙකුත් භූමිකාවල රහපැමට ඇති ප්‍රවණතාව සඳහන් කළ හැකි ය. මේ සම්බන්ධයෙන් නොසෙකුත් අන්හඳු බැලීම් වල ඔවුන් තීරතවනු ඇත. සමහර විට ඔවුහු සිහින ලෝකයක ජීවත්වෙති. සමහර විට පරගීතකාමී බවක් පෙන්නවන ඔවුහු සමහර අවස්ථාවලදී කලාත්මක දේ කිරීමට පෙළඹෙනු ඇත. සතියකින් දෙකකින් මීට හාත්පසින් වෙනස් හැසිරීම් ඔවුන්ගේ දක්නට පුළුවන. මේවා සාමාන්‍යයෙන් නොගැලපෙන හා බිඳ වැටෙන සුළු භූමිකා වන අතර කෙටි කලකට පමණක් සීමා වන්නකි.

යෞවනයාගේ වෙනස් වන ශාරීරික ස්වභාවය හා වයසින් මුහුකුරා යාම ශීඝ්‍රයෙන් වෙනස්වන සමාජමය පීඩන රැසකට මුහුණ පෑමට සලසයි. යෞවනෝදයේ දී බලාපොරොත්තු වන්නේ ළමයකුට වඩා ටිකක් වැඩියෙන් වගකීමෙන් කටයුතු කිරීමට ය. මුල් යෞවන අවදියේ දී ඉගෙනීමේ කටයුතු වල තීරත වීම, සමහර වැඩිහිටි ආකල්ප ප්‍රදර්ශනය කිරීම, හා සමහර වැඩිහිටි වැඩි කටයුතුවල තීරතවීම ආදිය පුද්ගලයාගෙන්

බලාපොරොත්තු වේ. පසුයොවුන්වියේ දී ඔහු පරිණත අයෙක් සේ සැලකීමට පටන් ගැනේ.

මෙරට සමාජයේ සාම්ප්‍රදයික ආකල්ප හේතුවෙන් වනමත් යොවුනයන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවකට මානසික කැලඹීම් හට ගනී. ස්වාධීන බවට පත්වීමට හා බිය පහවීමේ ක්‍රියාවලින් හරිහැටි ක්‍රියාත්මක නොවීම නිසා යෞවන වයට පත්වන විට එය මතසට සැලකිය යුතු පීඩනයක් එක් කරයි. සමාජමය කාංසාව ඇතුළු අනෙකුත් බියෙන් පීඩිත වූණු ඔවුහු සමාජයට තීරාවරණය වීමේදී ඉතා සංවේදී වන අතර එමගින් මුළු ගැන්වීමේ ප්‍රවණතාවක් ද ඇති වේ. දෙමව්පියන් තමන් ස්වාධීන බවට පත්වීම වැලැක්වීමට උත්සාහ ගැනීමත් සමාජයට මුහුණ දීමට උදව් නොකිරීමත් වැනි කරුණු රැසක් හේතුවෙන් දෙමව්පියන් කෙරෙහි වෛරයක් ඇති කර ගන්නා යෞවනයන් ඔවුන්ට දෙස් පවරමින් මානසිකව ඊදවීමට තැත් කරති. තවද තමන්ට උගන්වන දේ නොතේරෙන බවත් අමතක වන බවත් කියමින් පාසල් යාමෙන් වැලකී සිටීමට තර්ජනය කිරීම දිවි තසා ගැනීම පිළිබඳ අදහස් ඉදිරිපත් කිරීම ආදිය දක්නට ලැබේ.

පස්වැනි වසරේ ශිෂ්‍යත්ව විභාගය මගින් මෙරට බුද්ධිමත් සිසුන්ට ඉතාමත් පහසුකම් සහිත පාසල්වලට ඇතුළත් කර ගැනේ. මෙම කාලයේ දී ඔවුන් සිතන්නේ යෞවනයන්වියේ දෙරටුව අසල ය. විශේෂයෙන් නාගරික පාසල්වල සිටින සිසුන්ගේ සමාජශීලී වර්ධාවන් ඔවුන් සතු දේවල් ගමන් බිමන් යන සැටි ඉංග්‍රීසි බස හැසිරවීමේ දක්ෂතාව ආදිය තවක සිසුන්ගේ නිරීක්ෂණයට ලක් වේ. බොහෝ දෙනෙකුට පරිගණක කිබීම, දෙමාපියන්ගේ වාහන වල පැමිණීම ආදියත් තම තමන්ට එවැනි වාසනාවක් නොමැති වීම ගැන කනස්සල්ලට පත් වේ. බොහෝවිට මෙවැනි දේ තම දෙමව්පියනට කියමින් තමන්ට ද පරිගණකයක් මිලදී ගෙන එන්නට යනාදී වශයෙන් ඔවුන්ට කරදර කරන යෞවනයන් තීරත දක්නට ලැබේ. ඔවුහු තම දෙමාපියන්ගේ නැතිබැරකම ගැන කෝප වෙති. තමා වැන්නවුන් මෙලොවට බිහි නොකර සිටියා නම්

මව හෝ පියා පමණක් සිටින පවුලක දරුවන් අපවාරින් වීමට හැත්නම් ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් කටයුතු කිරීමට අසමත්වීමට ඉඩ තිබේ. දෙමව්පියන්ගෙන් කෙනෙක් මිය යාම, වෙන්වීම හෝ දික්කසාද වීම ආදිය නිසා බිඳුණු පවුල්වල සිටින පිරිමි දරුවන් අපරාධකරුවන් වීමට වැඩි ඉඩක් තිබේ.

හෝ බිහි කරා තම එම අවස්ථාවේදී ම දිවි තොර කර දැමීමට හේ නොහැකි වීම පිළිබඳව ඔවුන්ට සාපකරනවුන් ද වෙති. තමන් කිසි වැඩකට නැති අනුන්ට වඩා පහත් පුද්ගලයකිය යන හැඟීම් තීරත ඔවුන්ගේ මතසෙහි පිරී පවතී.

යොවුන්වියේ සිටින්නන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් තමන්ගේ අහපසහ ශරීරයේ පැහැය ආදිය අත් අයගේ එම තත්ව සහ සංසන්දනය කරමින් ඒවා අගයමින් තමන්ට එවැනි දේ නොමැති වීම ගැන පසු තැවෙති. තවද තමන්ගේ අඩුපාඩු හෝ අවලස්සන බව නිසා ඉදිරියේ දී විරුද්ධ ලිංගිකයන් තමන්ට කැමති නොවේ යන හැඟීමකින් මතස පීඩාවට පත් කර ගනිති. සමහර ළමුන් විශේෂයෙන් පිරිමි ළමුන් තම යහළුවන් මෙන් ගැහැනු ළමුන් හා මිතුරුදම් ඇති කර ගත නොහැකි වීම ගැන ලත වෙති. තම දරුවන් විරුද්ධ ලිංගිකයන් හා සබඳතා ඇති කර ගැනීම බොහෝ දෙමව්පියන් තුරුස්සන අතර ඒවා තවකා දැමිය යුතු බවට තරවු කරති. ඔවුන් පවසන්නේ අධ්‍යාපනය අවසන් කර රැකියාවක් ලබා ගැනීමෙන් පසුව එවැනි දේ කළ හැකි බව ය. මීට යෞවනයන් එකඟ නොවන අතර දෙමව්පියන්ගේ අවවාද කිරීම්වලින් පසුව සමහරු දිවි තොර කර ගැනීමට උත්සාහ කරති.

සමහර විට පරහිතකාමී බවක් පෙන්නවන ඔවුහු සමහර අවස්ථාවලදී කලාත්මක දේ කිරීමට පෙළඹෙනු ඇත. සතියකින් දෙකකින් මීට හාත්පසින් වෙනස් හැසිරීම් ඔවුන්ගේ දක්නට පුළුවන.

යොවුන්විය හා මානසික සෞඛ්‍යය...

48 ජවුවෙන්

යොවුන්වියේ මානසික බිඳවැටීමට බලපාන සාධක

මානසික ව කැලඹුණු යොවන-යන්ගෙන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් ළමාවියේ දී යම් යම් ගැටළුවලට මුහුණ දුන්නවුන් ය. කලින් සඳහන් කලාක් මෙන් බිය හා හීනිකාවලින් පෙළෙන්නවුන් බොහෝවිට මානසිකව වැටීමට ඇති ඉඩ වැඩි ය. එසේම තදබල ලෙස සමාජ විරෝධී ලක්ෂණ හා කල්කියාවේ දෝෂ යුක්ත අය ද තරුණ වියේ මානසික බිඳවැටීම් වලට හාස්තය විය හැක. තවද පොරුෂ වර්ධනයේදී නොයෙකුත් අඩුපාඩු ඇති වීම යොවුන් වියේ මානසික සෞඛ්‍යයට අහිමිවීමට ම බලපායි.

ජීවිතයේ මුල් අවධියේ දෙමව්පියන්ගෙන් වෙන්වුණු දරුවන්ට යොවුන්වියේ මානසික බිඳ වැටීම් ඇතිවීම පහසු ය. එවැනි අය ඉතාමත් යෑපෙන සුළු බවින් හා යටහත් බවින් හෝ දුක්බර බවින් හෝ සමාජ විරෝධී ප්‍රවණීන් බවකින් හෝ පෙළීමට සුළුවන. අනුන්ගෙන් අරගෙන හදගත් දරුවන් දෙමව්පියන්ගෙන් වෙන් වීම සිදු වූයේ බිලිඳු අවදියේදී තම පසුකාලීන මානසික පීඩා ඇති වීමේ ප්‍රවණතාව අඩු විය හැකි ය.

ශාරීරික වශයෙන් ආබාධිත දරුවකුට යොවන වියේදී මානසික සංකූලතා ඇතිවීමට වඩා ඉඩක් තිබේ. තමා අත් ලමුනට වඩා වෙනස් බව අධ්‍යාපන නොහැකියාව අනාගතයේ රැකියා ලබා ගැනීම විවාහ වීම ආදී කරුණු ගැන මනසින් අසහනයට පත් වේ. ශාරීරික දුබලතාව නිසා ඇතිවූ යෑපෙනසුළු බව හේතුවෙන් තම දෙමව්පියන්ගෙන් වෙන්වීම ඔවුනට තදබල ගැටළුවකි. දෙමව්පියන්ගෙන් කෙනෙක් තිදත්ගත රෝගයකින් ඔත්පල වූ විට විශේෂයෙන් පවුලේ වැඩිමල් දරුවා පිට පවුලේ බර පැට වේ. උදහරණ ලෙස ගසකින් වැටී කොන්ද බිඳුණු පියකුගේ වැඩිමල් දරුවාට තමා කැමති වුවත් තැනත් යම් රැකියාවක නිරත වී පවුල රැක බලා ගත යුතු වේ. වැඩිමල් දියණියට තම කුඩා සාහෝදර සහෝදරියන් රැක බලා ගැනීමට

සිදු වේ. ඇත්තෙන්ම යොවුන් වියේදී මෙවැනි දේ කරන්නේ කැමැත්තෙන් නොව වෙන කළ හැකි දෙයක් නොමැති නිසා ය. ඔවුන්ගේ මනස දුකින් කෝපයෙන් පිරුණකි.

මොළයට හානි පැමිණීම (හිසට සිදුවන හදිසි අනතුරු මගින්) මස්තිෂ්ක ප්‍රදහය ඇතුළු අනෙකුත් පෙර උත්පත්ති සාධක නිසා මොළයේ ක්‍රියාකාරීත්වය දෙස් සහිත වීම නිසා යොවුන් වියේදී ඇතිවන මානසික කැලඹීම තදබල වී හැකි ය.

පවුල තුළ ඇති අරගලකාරී බව යොවුන්වියේ පසුවන්නන් තුළ තදබල පීඩාවක් ඇති කරවයි. සංස්කෘතික වශයෙන් පවුලේ ඇතිවන අපගමනයන් නිසා ද මෙවැනි තත්ව මතු විය හැක. යමක් කමක් උගත් දරුවන් සිටියදී දෙමාපියන් ආගම වෙනස් කිරීම මීට උදහරණයකි. තොදනුවන්ම හෝ ආර්ථික වාසි නිසා ආගම වෙනස් කරන පවුල් වර්තමානයේ සුලබ ය.

මව හෝ පියා පමණක් සිටින පවුලක දරුවන් අපවාරීන් වීමට තැත්වීම් ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් කටයුතු කිරීමට අසමත්වීමට ඉඩ තිබේ. දෙමව්පියන්ගෙන් කෙනෙක් මිය යාම, වෙන්වීම හෝ දික්කසාද වීම ආදිය නිසා බිඳුණු පවුල්වල සිටින පිරිමි දරුවන් අපරාධකරුවන් වීමට වැඩි ඉඩක් තිබේ. ස්ථාවර විවාහ තත්ව යටතේ වැඩුණු ළමුන්ට , මානසික කැලඹීම් වලින් පීඩිත පවුල්වල ළමුන්ට වඩා දෙමව්පියන්ගෙන් කෙනෙක් තැනිවීමෙන් පසුකාලීන අනුවර්තන ක්‍රියාවලිය පහසුවිය හැකි ය .

සමහර යොවුන් දරුවන්ගේ හැසිරීමේ වෙනස්කම් උග්‍ර මානසික රෝගයක් වන හින්තෝන්මාදය නිසා සිදු විය හැකි ය. මීට මූලික අවස්ථාවේ දීම ඖෂධ ලබාදිය යුතු ය.

යොවුන් වියේ පසුවන්නන්ගේ මානසික කැලඹීමට බොහෝවිට පවුලේ අනෙකුත් අයගේ වර්සා රටාවන් හේතු වේ. මේ නිසා ප්‍රතිකාර කිරීමේදී අදාළ දරුවා ගැන පමණක් නොව සමස්ථයක් වශයෙන් පවුල ගැනම සැලකිලිමත් වීම වැදගත් ය.

